

דבר חודש בחודשו

בס"ד

עלון 54 – ניסן 2 תשפ"ו
מתורתו של הגאון הגדול רבי יואל שוורץ שליט"א
מהדורה דיגיטלית לא הודפס - בגלל המצב עד שירחם ה' שבקרוב יפתחו בתי הכנסת
הסבר למצב בו אנחנו נמצאים

דבר המערכת

את הגאולה, וזה מזכיר לנו כדי שנתפלל על הגאולה, וכמו הגימ' של המילה הקורונה שהיא שווה לגימ' של המילים בוא המשיח. וכן המילה תפלה שווה בגימ' לגימ' של המילים "מגיפה קורונה".

חשיבות היחיד

השנה בשונה מכל השנים המוכרים לנו בפסח, כמעט כל בתי הכנסת בעולם סגורים, בכל מקום בעולם ונערכות התפילות בבית מלבד מקומות שישנן מרפסות או חצרות סמוכות שמצטרפים למניין באופן כזה, ולקריאת התורה זוכים רק מעטים למרות היכולת לצרף מניין דרך מרפסות גגות וחצרות.

דבר זה מלמד שני דברים חשובים: האחד, משמעות עבודת ה' של כל יחיד, וכאמור (סנהדרין לח) שחייב אדם לומר בשבילי נברא העולם. וכן נאמר (קידושין מ, ב) לעולם יראה אדם את עצמו חצי חייב חצי זכאי וכן את העולם חצי זכאי חצי חייב, ובכל מעשה יחיד הוא מכריע את העולם כולו לטוב או חלילה להפך. כבר הארכנו בכמה מקומות למה בישיבות קיים מושג של בין הזמנים, שהוא זמן שבו המסגרת הקבועה לא קיימת ובזמן ההוא הוא לומד להיות עובד ה' מכח עצמו ללא סיוע מהסובב. אבל בכל זאת בבין הזמנים רגיל יש גם מסגרות כמו תפילה בציבור ואפילו ישיבות בין הזמנים, כך יש עדיין אפשרות של הימצאות במסגרת כל שהיא, לא כך הסגר העכשווי המבודד כמעט לגמרי ומאפשר רק לימוד חברותא דרך הטלפון. לכן המצב הזה מורה באופן מיוחד על חשיבות היחיד.

חשיבות בתי הכנסת

דבר נוסף שהמצב מלמד אותנו, הוא חשיבות בתי הכנסת המכונים מקדש מעט, שרק שם יש את הכח המאחד של ציבור - המניין וקריאת התורה, וקדושת המקום שמוסיף קדושה, וזה נוסף על כל ענייני המניין שזכו אלה שיש להם חצרות סמוכים או המתפללים ברחוב במרחק הנדרש זה מזה, וקיימו הפעם את הכתוב (תהלים קט"ז) "...נְגִדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: בְּחִצְרוֹת בַּיִת ה' בְּתוֹכֵי יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּהָ". אבל חסרים היו מקדשי המעט בתי הכנסת ובתי המדרש, שגם תפילת היחיד בתוכם שונה מתפילת היחיד ללא בית כנסת. ובשעה זו שאנו מתגעגעים לתפלה שם, זה הזמן לחשבון נפש אם אין זה גם כעונש על שלא נהגנו כראוי בקדושת המקום בדיבורים בטלים, ובמיוחד כאשר הפלאפון הפרטי נכנס עמנו למקום קדוש זה. ואינו כבוי!

אחדות

עוד למדנו את ייחודו של עם ישראל במצב החדש הזה של סגירת בתי הכנסת, בכך שנעשו מניינים בחצרות ומרפסות, הלכות מניין האלו השלימו במידת מה את חסרון בתי הכנסת דבר שכנראה לא שייך אצל האומות, שאם להבדיל יסגרו להם הכנסיות או המסגדים הרי הם יישארו ללא קיבוץ משותף וכבר נאמר "אתם קרויים אדם ואין אומות העולם קרויים אדם", וביאר רבי מאיר שפירא, שהמילה "אדם" אין לה ריבוי "אדמים" כי היהודי הוא תמיד "אדם", בין ביחיד בין בציבור, הוא חלק מהכלל. וקיימנו את הכתוב (תהלים קט"ז): "...נְגִדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: בְּחִצְרוֹת בַּיִת ה' בְּתוֹכֵי יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּהָ". מצב זה גם יצר איחוד בין שכנים, שבניגוד לבעבר שהמושג

דברי רבינו (שהתפרסמו במסגרת זו) ששלוש פעמים הם כידוע חזקה, ולכן אחר שהיו בחירות שלוש פעמים ללא הכרעה, הוא חושש שיהיו בחירות נוספות, והנה הדבר התחזק לאור העובדות שלא הצליחו להקים ממשלה בזמן שהוקצב לגנץ, למרות מצב החירום שבו נמצאת המדינה בגלל המגיפה המצויה, ואולי דווקא בגלל זה, כי אנו מקווים שביאת המשיח קרובה ואחד הסימנים לביאתו הוא מה שתבטל מלכות הזלה מישראל, (וכבר הבאנו מה שאמר רבינו שהגימ' של המילים בוא המשיח הן בגימ' שווה למילה הקורונה)! והדבר תלוי בנו, מצד אחד אין גזירה קשה משמים כמו מה שאנו נאלצים לסגור בתי כנסיות ובתי מדרשות בגלל המחלה, ומצד שני המגיפה גרמה להחלשת חילולי השבת בפרהסיה, בגלל הסגר המוטל בכל שבת וחג וביטול התחבורה הציבורית וסגירת הקניונים. וכבר הבאנו שכתב ספר השפת אמת בעניין זכור שלפני המשיח יסובב הקב"ה שישמרו שבת בסוף אדר כדי להביא גאולה בניסן, והנה השנה הסגר החל בשבת האחרונה של חודש אדר ומנע חילולי שבת רבים, לכן בימים אלו צריך כל אחד להתחזק בעבודת הבורא, ובפרט לחוש כאילו בו תלויה הגאולה וכמו שמובא כאן בגליון.

עוד התפרסמה ידיעה מפתיעה, שבתקופה האחרונה, פחתו בצורה משמעותית הפטירות הרגילות, למשל בירושלים שהממוצע היומי היו בו 40 לוויית, בזמן הקורונה הממוצע היה 10 לוויית ביום, ואולי זה רמז למה שביאר רבנו בעלון של פרשת פרה (גליון 52) שיש בשם המגפה קורונה שהוא תרגום למילה כתר ועטרה, שזו הכנה לתיקון חטא העגל שהביא את המוות שוב לעולם אחר שבקבלת התורה פסקה זוהמת חטא אדם הראשון, וחטא העגל ביטל את העטרה שעיתרו ישראל את הקב"ה בקבלתם את התורה, וכן ביטל את שני הכתרים שזכו בהם ישראל באמירת נעשה ונשמע.

ובתפילה שכשם שבניסן נגאלנו כן כעת ניגאל מגלות הגוף ובעיקר מגלות הרוח.

צוות המערכת

לימודי התקופה. המסרים שיש ללמוד מהתקופה, ומכל העניינים השונים מהמצב הרגיל.

רמז להתקרבות ביאת המשיח

השנה חל הפסח ביום חמישי בשבוע כמו שחל בזמן יציאת מצרים. גם השנה היה הפסח בציווי השלטונות שלא יצא איש מפתח ביתו כשם שהיה במצרים, ובעל הטורים (שמות יב) אומר שנאמר "יאכלוהו" ארבע פעמים, שניים בענין הפסח, ושניים בענין המילואים, ושם נצטוו ומפתח אוהל מועד לא תצאו, וכאן נצטוו ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר, והגאולה האחרונה הוקשה לגאולה ראשונה, ובה נאמר בישעיה סב ט: "כי יִאֲכַלְהוּ יִאֲכַלְהוּ".

וזה מרמז שהעניין של ימות המשיח יהיה דומה ליציאת מצרים.

וכן, בשונה מכל שנה שבלייל הסדר מתארחים הצעירים אצל הוריהם ולעיתים גם אצל הורי ההורים, או שהדור המבוגר מתארח אצל הבנים והנכדים. והפעם כל משפחה ומשפחה ערכה את הסדר לבדה, בהפטרה של שבת הגדול נאמר (מלאכי ג, כג - כד) "הֲנֵה אֶנְכִי שֹׁלַח לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיאִים... וְהָשִׁיב לָב אֲבוֹת עַל בָּנִים וְלָב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם." והוא אשר נועד לבשר

כתוב (איכה א' ו'): "היו שְׂרִיף פְּאִילִים לֹא מְצָאוּ מִרְעָה" פירשו רז"ל ש"האיל ראשו של זה בזנבו של זה", ופירשו המפרשים שכוונת המאמר שחיפשו את חסרונות הזולת, לא למטרת תוכחה אלא כדי למצוא חסרון, כעת שצריך כל אחד לדבר אל רעהו ממרחק, זה מורה לנו לראות את הטוב בכל אחד, ולא רק את החסרונות, וכאמור באבות (א, ו) "היו דן את כל האדם לכף זכות" לא נאמר "כל אדם" אלא "כל האדם"! דהיינו, לראות את כל המכלול של האדם ולא לדון מעשה פרטי מבלי לדעת את כי כך אפשר יותר למד זכות כאשר בוחנים את המעשה מתוך מכלול הדברים.

חשיבות ארץ ישראל

עוד מסר חשוב למדנו מהמגיפה: חשיבות הארץ הקדושה, שכאשר רצו ששים ריבוא לצאת לקראת הפסח מהארץ נסגרו כל הדרכים, וגם שמספר המתים בארץ יחסית לרוב הארצות מועט מאד ב"ה, ללמד ליהודי הגולה על חיובם לעלות לארץ. ודבר נפלא קרה בתקופת המגיפה שהתמעטו החלוויות ממחלות אחרות.

האנטישמיות מתרבה בעולם, גם משום שיהודים זלזלו בהנחיות להתרחק ולהתבודד, וזה מוסיף למסר ליהודי הגולה על חוסר הטעם להימצאותם בחוץ לארץ. וגם לעורר את אלו שגרמו לכך בחסידות מטופשת שהתפללו בלא אחריות כמפורסם.

דבר נפלא קורה שבגלל המגיפה כמעט ופסקו מעשי הטרור בעולם וגם נגד עם ישראל וחילי הצבא מגויסים למעשי חסד לעזור לאותם אנשים שזקוקים לסיוע כמו חלוקת מזון לאלו שלא יכולים לצאת מביתם ועוד, והם מצטרפים למתנדבים הרבים שמרבים בחסד.

התפרצות המגפה בבני ברק והעניינים הפוליטיים

"היו מסובים בבני ברק..." המילים "בבני ברק" עם הכולל בגימ' השווה לגימ' של קורונה. וכן הגימ' איווט ליברמן יוצרות גימ' שווה למילים בני ברק. שמפלגתו השיצה את תושבי בני ברק בגלל ריבוי הנדבקים שם, משום שיש שבמעשיהם מסכנים את הציבור. המילה "המשיח" עם הכולל בגימ' שווה לגימ' של בני ברק. במוצאי החג פקע המנדט של גנץ להרכיב ממשלה, ושוב אנו במצב שאין ממשלה וזה מעורר לנו את עניין חילול השבת שהמשא ומתן להרכבת הממשלה התנהל בעיצומו של החג, וכתוב ירמיה יז שמלכים ושרים יבואו בשערי ירושלים כשישמרו את השבת [וכן מחזקת את התקווה של גאולה שבניסן תהיה הגאולה ואמרו רז"ל אין בן דוד בא עד שתבטל מלכות הזלה מישראל, מפלגת כחול לבן התפצלה בראש חודש ניסן דבר שגמר את סיכוי השמאל להרכיב ממשלה, ועתה במוצאי החג פקע גם המנדט של גנץ... ויתכן שתקום ממשלת חירום לאומית. ("נתניהו ש"ס וג' " בגימטריה "מגיפת הקורונה"... ומספר אחד מיותר, "כנגיף הקורונה" בגימטריה "גנץ ואשכנזי" פחות אחד, ואולי הדברים משלימים זה את זה... "דרעי וליצמן" גימטריה "מגיפה קורונה", הם עובדים ביחד למען הציבור, ויש בזה קידוש ה' שרואים איך שומרי המצוות מסייעים לכלל).

המסר ליהודי הגולה ובפרט ליהודי ארצות הברית

המסר שהמגיפה נותנת ליהודי הגולה ובמיוחד ליהודי ארצות הברית, דומה למסר ליהודי הארץ כבר הובאו דברי רבינו על זה בגליונות הקודמים על חומרת הפגיעה בכבוד ארץ ישראל, בנסיעות לחו"ל, והיו שהיו טסים לפסח לחו"ל במקום לחוג אותו בארץ הקדושה, והיו שהגזימו עוד יותר ונסעו לחו"ל עם המחנותיים וקרובים וידידים לערוך שם את שמחת חתונתם בשעה שמסימני הגאולה הם "עוד? שמע... בערי יהודה ובחצות ירושלים... קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול פלה" (ירמיהו לג), וכעת אין נסיעות לחו"ל. וזה מעורר לנו להתחזק בענין.

"טוב שכן קרוב מאח רחוק" היה מצוי מאד, לא כן היום, שבמקרים רבים השכנים אפילו לא מכירים את כל הדרים עמהם באותו בניין אבל הצורך במניין במרפסות הבתים חיבר הרבה שכנים.

"ושח גבהות האדם" (ישעיה ב' יז)

על הפחד שנפל על העולם מפני הנגיף הבלתי נראה לעין, בא להשפיל את גאוות האדם וכמבואר בישיעיהו פרק ב':

יב פי יום לשם צבקות, על כל-גאה--וְרָם; וְעַל, כָּל-נִשְׂא וְשָׁפַל. יג וְעַל כָּל-אֲרִזֵי הַלְּבָנוֹן, הַרְמִים וְהַנְּשִׂאִים; וְעַל, כָּל-אֱלֹהֵי הַבָּשָׁן. יד וְעַל, כָּל-הַהָרִים הַרְמִים; וְעַל, כָּל-הַגְּבָעוֹת הַנְּשִׂאוֹת. טו וְעַל, כָּל-מַגְדָּל גְּבָה; וְעַל, כָּל-חֻמוֹת בְּצוּרָה. טז וְעַל, כָּל-אֲנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ; וְעַל, כָּל-שְׂכֵינֹת הַחֲמָדָה. יז וְשָׁח גְּבַהּוֹת הָאָדָם, וְשָׁפַל רוּם אֲנָשִׁים; וְנִשְׁגַּב שֵׁם לְבָדוֹ, בַּיּוֹם הַהוּא. יח וְהֶאֱלִילִים, כָּלִיל יַחֲלֹף. יט וְבָאוּ בְּמַעְרֹת צָרִים, וּבְמַחֲלוֹת עֶפְרָיִם--מִפְּנֵי פֶחַד שָׁם, וּמִהַדָּר גְּאוֹנוֹ, בְּקוֹמוֹ, לְעָרֵץ הָאֲרֶץ. כ בַּיּוֹם הַהוּא, יִשְׁלִיךְ הָאָדָם, אֶת אֱלִילָיו כֶּסֶף, וְאֶת אֱלִילָיו זָהָב--אֲשֶׁר עָשׂוּ-לוֹ לְהִשְׁתַּחֲוֹת, לְחַפְרֵי פְרוֹת וְלַעֲטָלְפִים. כא לְבֹא בְּנִקְרוֹת הַצָּרִים, וּבִסְעָפֵי הַסְּלָעִים--מִפְּנֵי פֶחַד שָׁם, וּמִהַדָּר גְּאוֹנוֹ, בְּקוֹמוֹ, לְעָרֵץ הָאֲרֶץ. כב חָדְלוּ לָכֶם מִן-הָאָדָם, אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ: כִּי-בְמָה נִחְשָׁב, הוּא. (מענין מאוד, כי כאן נזכר השלכת אלילי הכסף והזהב, ובאיטליה זרקו אם כסף וזהבם - האליל המודרני, וגם נזכרו כאן העטלפים..) ומבואר, שהקב"ה יביא באחרית הימים להשפלת האדם עם כל הצלחתו וגאונו, וחז"ל במדרש רבה פרשת קורח (כב) הביאו דוגמאות איך שהקב"ה מביא להשפלת אדם על ידי דבר קטן, וכן כאן, האנושות עומדת חסרת אונים נגד הנגיף הבלתי נראה למרות כל היכולות הנפלאות שחנן הבורא את האדם בהמצאות המדהימות והמחקרים המתקדמים, להראות מגבלות האדם, וכמו שמסופר על עונשו של טיטוס שאמר להקב"ה שעשה סערה בים לעורר אותו ואמר טיטוס שכאילו אין גבורתו של הבורא אלא בים נענש ביתוש שהוא בריה קלה ללמדו על יכולת הבורא לעומת גבורתו שלא יכול היה לעשות כלום נגד הניקור של היתוש.

הדבר מחייב אותנו מאד לעורר את האנושות למלא את חובותיה כלפי הבורא. כי כל העולם כולו קשוב למציאות כעת, וזהו מצב כעין מה שהיה במתן תורה, שקולו של הבורא במתן תורה הלך מקצה העולם עד סופו. כנראה שבא ללמד שאם נשכיל לקבל על עצמנו לעשות תשובה גדולה יהיה אפשר לקרב מאד את הגאולה.

המסר של חובת כיסוי הפה

רבתינו לימדו שהלשון שוכבת וזה מרמז שהיא צריכה לנוח ולא לדבר הרבה, ויש לה גם שני שומרים השיניים והשפתיים, כדי ללמד את הצורך בהירות בדיבור, כעת נוסף שומר בצורת כיסוי הפה בבד. בספר דברי מלכיאל חידושים לראש השנה הוסיף ללמוד ממה שבזמן שהיתה מגפה בימיו והוצרכו לקצר בתפילות ראש השנה שיש לעשות תשובה בענין העונש שהיתה מגפת חולירע והיא במעיים וכן הקורונה שהמחלה ל"ע מתחילה בגרון, להיזהר בחטאי הדיבור.

המסר של החיוב לרוחץ ידיים תכופות

בתהלים כד' ג' כתוב: "מי יַעֲלֶה בְּהַר ה', וְיִי יָקוּם בְּמִקְוֵם קִדְשׁוֹ. יָקִי כַפָּיִם וְיִרְבֵּב לִבִּי" ועל מצוות רחיצת ידיים לפני העבודה במקדש נאמר שאחד הטעמים הוא ללמד את הכהנים העובדים במקדש שנקיות הכפיים הגשמיות מורות גם על החיוב לכלול במושג נקי כפיים במובן רוחני.

המסר של חיוב ההרחקה זה מזה שני מטר (מקומו של האדם)

עברו על ההוראות שנועדו למנוע התקהלות אסורה, יש לומר שלא עברו על איסור בתפילה, ואפשר לענות אמן על ברכת היחיד, אבל בכל זאת אין זה מניין, כי קשר רשעים אינו מן המניין, בעצם שעברו והתאספו שלא כדין. ובוודאי, שאין נחשב תפילת ציבור אם אחד המשלימים לעשרה הוא ידוע כחולה שהוא מסכן את הציבור, שאיסור גמור לו להימצא שם.

ויש לנו לצאת בעקבות הרועים, רבי עקיבא אייגר (ממכתב מספר אגרות סופרים סי' כט) שבזמנו כשהיתה מגיפה, הקפיד ביותר על שמירת ההוראות שלא יתאספו יותר מחמש עשרה איש כפי שקבעו בזמנו האחראים על הבריאות, ולכן זכה שבקהילתו לא שלט הנגף.

ומדבריו שאמר להעמיד שוטר כדי שלא יהיו יותר מחמש עשרה איש ולא הזכיר שעליהם להפסיק להתפלל, לכאורה יש להוכיח שאף שעברו על התקנות והם בסכנה אין זה פוגע בתפילה, ואולי, כיוון שהם באו בהיתר אז הבא באיסור לא פוגע בהם ואין זו ראייה למתכנסים באיסור, והם יכולים להמשיך ויש לדון על תפילתו של הבא באיסור אם יצא וכאמור.

מי שלא הקפיד על הוראות הבידוד וייתכן שהדביק, ;במיוחד אם ידע שהוא חולה, התשובה של אותו אדם היא חמורה מאד כדין רוצח בשגגה הקרובה למזיד, וחייב לפחות בדיני שמים לפצות את כל הנזק שגרם לאותם נדבקים. ודינו כרודף שמותר לגרוש מהמקום ואם אינו הולך מותר לבזותו ואף להכותו!

אותם אנשים שהחמירו בתפילה בציבור באופן שנקבע על ידי מומחי הבריאות שמסוכן הדבר, וזלזלו בענייני שמירת הגוף הם נקראים בפי חז"ל חסידים שוטים שאין לחסידות כזו אלא חטא חמור, והאריך בספר מסילת ישרים בחומרת העניין של חסידות המביאה לתוצאה הפוכה מחסידות אשר מביאה לחטאים חמורים ביותר כמו חילול ה' ולעג הבריות על המצוות שעשו אותם אנשים שנהגו שלא כהלכה. וראוי לכל אדם לשנן היטב את דברי המסילת ישרים בעניין זה. (פרק כ').

נוסיף ונאמר, שעל קנאות שאינה ראויה מעידים התוצאות החמורות של מעשיהם הגובלים עם רציחה וחילול ה', וזה מעיד למפרע על הנהגתם הקנאית הקבועה שאינה ראויה, וכמו שנאמר באבות (ה, יט) "...מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע", ולכאורה, למה חז"ל דיברו רק השוני בין התלמידים, ולא עליהם בעצמם? וההסבר הוא: שלפעמים בתחילה לא רואים את ההבדל, אבל ההמשך מעיד על היסוד, שהוא היה חטא ולא ראוי! וכעין שביאר מו"ר רבי יחזקאל לוינשטיין, את מה שנאמר בבני יוסף שלא רצה יעקב לברכם כי ראה שיצאו מהם ירבעם אחאב ויהוא, וביאר, שהחסרון הזה היה כבר עכשיו טמון בהם בצורה זעירה מאוד, ולפי זה מובן גם כן יוסף טען ליעקב בכך שהראה את שטר האירוסין והכתובה שבינו לבין אסנת, שהיה הכל בקדושה, ולכן לא יתכן פגם רוחני ממש בנניס מזיווג זה, וגם ביקש רחמים מה' ואז נענה יעקב ובירכם. ובדומה לזה ביאר הרב דסלר על מה שאמרו חז"ל (ילקוט שמעוני יהושע רמז יח) שמזרח שנתנה המילדת על ידו שני רמז לעכץ שיצא ממנו, כי כבר שיש בעיה בהמשך הדורות זה כבר טמון בשורש. וכשאנו רואים איזה תקלות חמורות ונוראות קורות על ידי קנאות מזוייפת שכזו זה מעורר תמיהה גם על השורשים. וד"ל.

עצות רפואיות שהוכיחו את עצמם

הערה: אין הם באים להחליף או לוותר על הרפואה המקובלת אלא רק כסיוע, וכמובן שאין לסמוך רק על עצות אלו. יש לציית לדברי האחראים לבריאות הציבור.

מורינו סיפר ממה שזוכר לפני כשבעים וחמש שנה שהיתה מגיפת חולרע ל"ע במצרים, והיה חשש שזה יגיע גם לארץ, ואז רבים תלו לילדים שום בצוואר והניחו לידם. וכן התפרסם מהרב בן ציון מוצפי שליט"א כעת כעצה למניעת המחלה על

כמו כן קיימת תביעה על יהודי הגולה, שהיה הרמב"ן סובר שמצווה מהתורה לגור בארץ, ועיקר הסיבה שנמנעו יהודי הגולה מלעלות לארץ היו קשיי הפרנסה, וגם היו בבחינת זבולון ליששכר שבארץ (כשרבנו הוצרך ל"ע לטוס לארצות הברית לסדרת שיעורים, מסרו בידו המשתתפים סכומי כסף להעביר ליהודי הארץ, ואף שאמר להם שמטרת בואו לשם היתה בשביל להעביר שיעורים ולא להתרמה, בכל זאת בקשו ממנו שיעביר, כנראה שזו סיבה שהם חשים היתר לשהותם שם).

לפני יותר מעשר שנים היה יהודי צדיק בבני ברק בשם הרב יהודה זאב ליבוביץ' זצ"ל שאמר, מסרו ליהודי ארצות הברית שיזדרזו לעלות לארץ, כי יבוא יום ולא יהיה אפשר לבוא, והנה בגלל המגפה קשה מאד להגיע לארץ כי הופסקו הטיסות!

גם המכה הקשה שגרמה המגפה למותם של רבנים ואישים חשובים בקהילות החרדיות שם מעורר ומרמז על הצורך לעזוב את המקום, ובמיוחד עם פטירת אחד ממנהיגי היהדות בארה"ב האדמו"ר מנובומינסק נשיא אגודת"י ויו"ר מועצת גדולי התורה של ארה"ב.

המצב הכלכלי בארץ ב"ה השתפר מאד, וקרה גם שבתקופת המשבר הכלכלי שהיה לפני מספר שנים גם יהודים בארץ תמכו מכאן ברוביהם שם שסבלו מהמשבר הכלכלי שהיה שם!

פטירת תומכי התורה שבחו"ל - רבי אברהם הכהן זצ"ל

גם רמז לדבר היא העובדה שבין המתים היו גדולי התורמים ללומדי התורה בארץ ישראל. ובפרט פטירת ש"י של רבינו, רבי אברהם הכהן זצ"ל שהקים את "קרן אברהם הכהן" שמטרתו היא לגדל גדולי תורה על ידי עזרה כספית גבוהה לת"ח, צעירים שהצליח בזה מאד ב"ה, רבינו שהוא מקרוביו היחידים שנותרו אחר השואה היה נוכח כמעט בכל הישיבות של רבי אברהם בעת יסוד הקרן ולאחר מכן, שם לב לעובדה שתמיד (מלבד מקרים בודדים ממש) נבחרו חתני הפרס מהארץ. זה ביטא את הרגשת יהודי חוץ לארץ כי תפקידם לגדל את לומדי התורה בארץ דווקא, לכן פטירתו של רבי אברהם הכהן זצ"ל יחד עם עוד תומכי תורה מובהקים שתמכו בשבט יששכר שבארץ, תפקידם שם נגמר. ועשירי ארץ ישראל שהתעשרו לאחרונה במידה מרובה ב"ה הם יהיו שבת זבולון של התקופה.

פינת הלכה והנהגה – תפילה בציבור

מורינו נשאל: האם אלו שעברו על הוראות הרבנים ומשרד הבריאות והתפללו במנין בבית הכנסת האם מותר לענות אמן על ברכות השי"צ שהרי זו מצווה הבאה בעבירה? והשיב: יש לדון בעניין חשוב זה בכמה דברים; א. אם המתפלל באופן זה יצא, או צריך לחזור ולהתפלל, כמי שהתפלל במקום שיש בו צואה שעבר איסור, ולא יצא בתפילה ובקריאת שמע כמבואר (שו"ע או"ח סי' ע"ה ח'). וכן לעניין ברכה על אכילת דבר גזול כמבואר (שו"ע או"ח סי' קצ"ו א') שאין לברך עליו כאמור (ב"ק צד, א) שאין זה מברך אלא מנאץ.

ואמנם יש חילוק, שבמקרים אלו הברכה היא על דבר האסור לברך, לא כן במקרה של ההמצאות במקום האסור שהעבירה היא עצם ההמצאות שם, ולא הברכה בעצמה, אבל מכל מקום יש לומר שאין זו תפילה בציבור, כי שם ציבור אין לזה, וכעין האמור (סנהדרין כו, א) קשר רשעים אינו מן המניין שנאמר על שבנא שהיה לסיעתו **רוב הזקיהו** בעניין הכניעה לסנחריב, ואם כן יש חשש שכל ברכות השי"צ הן לבטלה חלילה.

ויש לכאורה חילוק באם המתפללים לא שמרו על הכללים הבסיסיים של שמירת הבריאות ועמדו איש סמוך לרעהו, ללא הרחקה הכרחית שאין זה מברך אלא מנאץ, אבל אם היו רחוקים זה מזה מרחק רב באופן שלא היה שום סכנה ורק

הסיבה הרוחנית שגרמה את מותם. (ספר רבנו עניני התקופה - עמ' 15-16).

הצער על פטירתם – חלק מעבודת ההכנה לתורה

"...בכל צדיק יש לו מעלה מיוחדת לו אף שישנם אחרים, משום כך היה העולם שמם כשמתו תלמידי רבי עקיבא אף שהיו בדור עוד חכמים כמו רבי טרפון רבי ישמעאל ועוד, מכל מקום כשחסרו תלמידי רבי עקיבא היה העולם חסר יחודיות זו משום כן צריך האדם לומר בשבילי נברא העולם כיון שרק הוא יכול למלא את הנקודה היחודית שבו הוא נחון..." (דבר בעתו בראשית עמ' 188).

"...ונראה שאם תלמידי ר"ע אינם ממלאים את חלקם המיוחד להם העולם חסר אף שישנם אחרים וכשם שחסר אז העולם בהעדר תלמידי ר"ע באותה תקופה כך העולם חסר עתה בהעדר תלמידי רבי עקיבא עניין זה מלמדנו עד כמה צריך כל אחד ואחד להשתדל ולקבל תורה בהכנה מיוחדת לו..."

"האבילות על מותם של תלמידי רבי עקיבא מזכירה לנו עד כמה צריך האדם להיות ראוי לתורה, ולכן הוא צריך להתכונן לקבלתה, רבותינו הדגישו "וכולם מתו מפסח ועד עצרת" שהם ימי ההכנה לתורה, כלומר היה אצלם פגם בעניין ההכנה לתורה אם משום שלא נהגו כבוד זה בזה כמבואר בגמרא או משום שהיתה עינם צרה זה בזה כמבואר במדרש". (דבר בעתו עניני העומר עמ' 26).

"האבילות על תלמידי רבי עקיבא מלמדת עניין נוסף, מנהגי האבילות אינם רק אבילות על העבר אלא הם גם אבילות על ההווה, שאף עתה העולם חסר אילו היו תלמידי ר"ע קיימים בזמנם היתה התורה מתרבה והמציאות הרוחנית היתה שונה אף בזמננו..." (דבר בעתו עניני העומר ומתן תורה עמ' 29).
"פטירת צדיק בטרם עת מהווה חסרון בבריאה ולכן מתאבלים עד היום על מותם של תלמידי רבי עקיבא..." (קונטרס אחרית האדם בעולם הזה עמ' 10).

מספרי רבינו – עם קישור לספריית אוצר החכמה.
דבר בעתו – עניני העומר ומתן תורה

<http://www.otzar.org/wotzar/book.aspx?84467&pageid=P0001.LST&rect=-57,-57,-57,-57&pagewidth=1330>

מצוות העומר הנוהגות בזמן הזה

<http://www.otzar.org/wotzar/book.aspx?148260&pageid=P0001.LST&rect=-48,-48,-48,-48&pagewidth=1126>

רבי עקיבא ודורו

<http://www.otzar.org/wotzar/book.aspx?6522&pageid=P015002560001.LST&rect=-43,-43,-43,-43&pagewidth=1017>

תולדות תלמידי רבי עקיבא.

<http://www.otzar.org/wotzar/book.aspx?6262&pageid=P00030001.LST&rect=754,280,754,280&pagewidth=998>

עניני התקופה (יום השואה והעצמאות באספקלריה תורנית)

<http://www.otzar.org/wotzar/book.aspx?622159&pageid=P0001.LST&rect=-33,-33,-33,-33&pagewidth=782>

נערך על ידי אחד התלמידים. לפרטים והערות 052-7189-446

לעילוי נשמת מיישה בן תמרָה ויצחק ת.נ.צ.ב.ה.

תרומות והקדשות: 058-325-8278, 052-718-9446
להערות והארות, לקבלת העלון במייל ולפלאפונים מושגחים ולתגובות: אש"ל – איגוד שומעי לקחו של רבינו

eeguds@gmail.com

יצא לאור עלונים ממספר 1 עד מספר 50 בכריכת ספר.
ניתן יהיה להזמין אחרי הקורונה

ידי אכילת שום, ומספרים שרבים בעיר בני ברק שנדבקו נושעו על ידי זה, וידוע כי בצל קלוף הנמצא לידי מטת חולה שואב לתוכו את החיידקים. יתכן שזה מה שאמרו חז"ל שאין לאכול שום קלוף או בצל קלוף שעבר עליהם הלילה, כי זה שאב לתוכו את החיידקים.

עצתו של הרב חיים פרג במניעת המחלה על ידי טיפות של אתר (שמן) מעץ התה. לאחר בירור עם רופא שאין חשש נזק לצורך אותו, בדרך כלל הצורכים המשתמשים בזה לא סבלו משום בעיה. אופן השימוש: לטפטף על גב היד שלוש טיפות, לשים בלשון לגרור את התערובת כדקה ולבלוע את התערובת, כי תחילת דגירת הנגיף הוא בגרון במשך שבועיים לפני שיוורד לריאות וזה משמיד אותו.

מפי כתבו (- מדור חדש) – מאוצרו העצום של רבינו שליט"א – ומדברים שהעביר לדורות מרביתו הגדולים מצוקי ארץ.¹

ספירת העומר – תלמידי רבי עקיבא

"שנים עשר אלף זוגים תלמידים" - נמנו כזוגות ולא כיחידים

"עבודה רוחנית יוצרת התקשרות חזקה, תלמידי רבי עקיבא נמנו לא כיחידים "כ"ד אלף" אלא "י"ב אלף זוגות תלמידים". כן מצאנו לרש"י בראשית (מ"ו כ"ח) עשו שש נפשות וכתוב נפשות לשון רבים, ויעקב שהיו שבעים נאמר בו נפש לשון יחיד? אלא יעקב ששובד לא-ל אחד נאמר בו נפש כולם מאוחדים כאחד עשו ששובד לאילילים רבים נאמר בו נפשות..." (בספר רבנו "בן תורה וישיבה" עמ' נט)

"עיקר ההצלחה הוא על ידי לימוד עם שותף בחברותא, את תלמידי רבי עקיבא אין מונין כ"ד אלף יחידים אלא י"ב אלף זוגות תלמידים משום שכך סדר הלימוד דוקא בצותא עם חברותא וכל שנים נחשבו כצוות אחד..." (בן תורה וישיבה עמ' סג).

"...תלמידי רבי עקיבא נמנו לא כיחידים אלא י"ב אלף זוגות, ואף על פי כן נענשו כאשר האחדות לא היתה שלמה שלא נהגו כבוד זה בזה לפי מעלתם". (דבר בעתו עניני העומר עמ' 78).

הטעם שנענשו, ומדוע במיתה זו דוקא

"שמעתי ממורי ורבי הגה"צ ר' גדליה אייזמן שליט"א (זצ"ל) ששאל, מדוע מתו תלמידי ר"ע במיתה זו, (של אסכרה), הרי נתבאר בגמרא שבת לג, ב שאדם מת במיתה אסכרה על מאכלות אסורות או בעוון לשון הרע או משום ביטול תורה, ולמאן דאמר בעוון ביטול תורה, הרי זה דווקא בעוון זה של ביטול תורה, ומדוע א"כ נענשו תלמידי ר"ע במיתה זו? וכמדומני שתיירך כך: תלמידי ר"ע לא נהגו כבוד זה בזה, התנהגות זו היא בזיון כבוד התורה, והרי זה כעוון ביטול תורה, ואף חמור ממנה, שנאמר בגמרא מגילה ג, ב "תלמוד תורה דיחיד קיל כבוד התורה דיחיד חמור", כבוד התורה מביא לקיומה וזלזול בכבודה מביא לביטולה, למדנו, עד כמה חמור הפגם שהיה לתלמידי ר"ע לפי דרגתם הגבוהה בעניין כבוד התורה שנחשב להם כביטול תורה, ונענשו בעונש החמור אסכרה". (ספר רבנו קבלת תורה ומתן תורה, עמ' 24).
"יש אומרים שתלמידי רבי עקיבא נענשו באופן מיוחד על אי כבוד התורה, משום שרבים היה מיוחד בזה בכבוד התורה וכמו שנאמר על רבי עקיבא שכשמת בטל כבוד התורה..." (ספר רבנו רבי עקיבא ודורו, עמ' 114).
באגרת רבי שרירא גאון כתב שהיה שמד ונהרגו תלמידי רבי עקיבא, היו שפירשו את דבריו שמתו כלוחמי בר כוכבא שרבי עקיבא היה נושא כליו כמו שכתוב בחז"ל, מכל מקום האבילות על מיתתם היא רק על הסיבה הרוחנית שגרמה למותם והיא משום שלא נהגו כבוד זה בזה, וחז"ל מנו את

¹ הערה חשובה: הציטוטים הם חלקיים, להרחבת הענין רצוי לראות